

2015 m. Nacionalinės teismų administracijos veiklos ataskaita

Turinys

Vadovo žodis	3
1. Žmonės.....	4
2. Teismų savivaldos institucijų ir komisijų aptarnavimas.....	4
3. Kokybės siekis NTA	6
4. NTA iniciatyvos ir atstovavimas teismams	6
5. Visuomenės informavimas	7
6. Teismų aprūpinimas	9
7. Teismų informacinių technologijų plėtra	10
8. Viešieji pirkimai	11
9. Vidaus auditas.....	12
10. Finansai ir biudžetas	12
11. Norvegijos finansinė parama Lietuvos teismams	14
12. Teisėjų mokymai.....	14
13. Tarptautinis bendradarbiavimas	15
2016 m. veiklos prioritetai.....	16

Vadovo žodis

2015-ieji, kaip ir keleri pastarieji metai, Nacionalinei teismų administracijai (NTA) buvo kupini iššūkių, naujų iniciatyvų ir siekio užtikrinti vis geresnes teismų darbo sąlygas ir kokybiškesnes paslaugas į teismus besikreipiantiems žmonėms.

Pagal 2014 m. teismų poreikius prioritetiniai darbai 2015-aisiais buvo siekis kelti ne tik teisėjų, bet ir kitų teismų darbuotojų kvalifikaciją, užtikrinti daugiau kaip prieš 10 metų sukurtos teismų informacinės sistemos LITEKO nepertraukiamą veikimą ir pasirengti sistemos modernizacijai, aprūpinti teismus kompiuterine technika, siekti didesnio finansavimo teismams, taip pat didinti teismo darbuotojų ir lankytojų saugumo jausmą teismuose.

Tikslingas ir nuoseklus darbas įgyvendinant šiuos ir kitus uždavinius leidžia pasidžiaugti pasiektais rezultatais: daugiau kaip 1,5 tūkst. teisėjų padėjėjų ir teismų darbuotojų bei tiek pat teisėjų turėjo galimybę dalyvauti mokymuose ir kelti kvalifikaciją, nupirkta ir teismams išdalinta daugiau kaip 1 tūkst. kompiuterių ir kitos kompiuterinės įrangos, teismų biudžetas 2016 m. padidintas daugiau kaip 2 mln. eurų, atlikus teismų saugumo užtikrinimo galimybių studiją, pradėtos planuoti ir įgyvendinti saugumą užtikrinančios priemonės.

Priėmus papildomų sprendimų, pavyko užtikrinti LITEKO veikimą ir atlikti šios sistemos modernizavimo galimybių studiją. 2015 m. atlikti darbai labai svarbūs ruošiantis modernizuoti LITEKO 2017–2018 metais.

Tarpinstituciniai renginiai, viešinimo priemonės, mokymai, metodiniai leidiniai – visa tai padėjo atkreipti visuomenės ir teismų dėmesį į pagalbos liudytojams ir nukentėjusiesiems poreikį. 2015 m. teismuose paskleista informacija apie šių proceso dalyvių teises, teismų darbuotojai išklusė specialius psichologijos srities mokymus, pradėtas kurti savanorių pagalbos teismo proceso šalims tinklas Lietuvos teismuose. Būtent teismus Žmogaus teisių stebėjimo institutas įvertino kaip vieną iš aktyviausių institucijų, skiriančių ypatingą dėmesį nusikaltimų aukoms ir liudytojams.

NTA įgyvendino ne tik minėtus projektus: ir toliau aiškinomės teismų poreikius ir ieškojome galimybių juos įgyvendinti. Pernai pavyko pagerinti daugiau kaip 130 Šiaulių apygardos ir Vilniaus rajono apylinkės teismų darbuotojų darbo sąlygas, daug dėmesio skyrėme teismų ir teismų savivaldos institucijų veiklos viešinimui, komunikacijos priemonių įgyvendinimui ir koordinavimui, teisės aktų, reglamentuojančių teismų ir teismų savivaldos institucijų darbą, tobulinimui, aktyviai vystėme bendradarbiavimą su užsienio šalių giminingomis institucijomis, įgyvendinome tarptautinius projektus.

Įveikti iššūkius ir pasiekti užsibrėžtų tikslų pavyko tik vieningos komandos darbu: ją sudaro iniciatyvūs ir kompetentingi įvairių sričių specialistai.

Džiaugiamės, kad teismų atsiliepimai apie mūsų darbą 2015 metais pagerėjo. Tai mums yra didžiausias įvertinimas ir paskata toliau kelti sau ambicingus uždavinius ir įgyvendinti projektus bei teikti paslaugas, kurios leistų teismams dirbti efektyviau.

Nacionalinės teismų administracijos direktorė
Reda Molienė

1. Žmonės

2015 m. NTA sumažėjo darbuotojų kaita, padaugėjo valstybės tarnautojų, beveik visi darbuotojai (kaip ir 2014 m.) dėl NTA įgyvendinamų projektų teikiamų galimybių kvalifikaciją kėlė nacionaliniuose ir tarptautiniuose mokymuose.

Į NTA atėjo dirbti 15, išėjo 15 darbuotojų (2014 m. atėjo 24, išėjo 19). Pernai NTA metų pabaigoje dirbo 81 darbuotojas, iš jų 48 valstybės tarnautojai ir 33 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (2014 m. ir 2013 m. 80 darbuotojų, iš jų 53 valstybės tarnautojai ir 27 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis). Praktiką per 2015 m. NTA atliko 4 studentai (2014 m. – 4 studentai).

Renkantis personalą NTA, ypač vertinama darbo patirtis teismuose, jų veiklos išmanymas, tačiau 2015 m. renkantis NTA darbuotojus, buvo ieškoma ir kitokios specifinės patirties turinčių žmonių. Dėl šios priežasties 2015 m. iš teismų atėjo palyginti nedaug naujų darbuotojų – 4 (2014 m. – 10, 2013 m. – 3). Iš viso NTA pernai dirbo 30 darbuotojų, turinčių darbo patirties teismuose (2014 m. – 28, 2013 m. – 18).

2015 m. kvalifikaciją įvairiuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose mokymuose kėlė 81 NTA darbuotojas (2014 m. – 75, 2013 – 36).

Įdomu

- 2015 m. pabaigoje NTA dirbo 21 vyras ir 60 moterų (2014 m. – 20 vyrų, 60 moterų, 2013 m. – 26 vyrai ir 54 moterys). 2
  - NTA kolektyvo amžiaus vidurkis 2015 m. – 37 metai (2014 m. – 36, 2013 m. – 30). N
  - Vidutinis NTA darbuotojų darbo užmokestis 2015 m. buvo 786,67 Eur* (2014 m. – 692,65 Eur, 2013 m. – 638,01 Eur). V
- *Nurodytą darbo užmokestį sudaro pareiginė alga su priedais ir priemokomis (atskaičius mokesčius).
- 2015 m. NTA darbuotojai savo žinias ir įgūdžius tobulino stažuodamiesi Europos teisėjų tarybų tinkle (ENCJ), Austrijos Respublikos federalinėje teisingumo ministerijoje, Europos teisminiame mokymų tinkle (EJTN), Europos teisinio bendradarbiavimo institucijoje (EUROJUST) bei Norvegijos Nacionalinėje teismų administracijoje. 2

2. Teismų savivaldos institucijų ir komisijų aptarnavimas

2015 m. NTA, tęsdama 2014 m. iniciatyvą, siekė sudaryti sąlygas geresnei teismų savivaldos institucijų ir komisijų veiklai: bendravo su jų nariais, atliko poreikių analizę, stebėjo jų veiklą reglamentuojančių teisės aktų susiformavusią taikymo praktiką ir suformulavo siūlymus dėl veiklos tobulinimo.

NTA inicijavo:

- Teisėjų tarybos nuolatinių komitetų darbo tvarkos aprašo tikslinimą, kuriuo komitetai raginami aktyviau diskutuoti Teisėjų tarybai teikiamais klausimais, taip pat įtvirtinti anksčiau nereglementuoti komitetai ir aiškiai apibrėžtos jų veiklos sritys;
- Pretendentų į teisėjus egzamino komisijos nuostatų tikslinimą;

– atsinaujinusios sudėties Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos narių ir Lietuvos Respublikos Prezidento atstovo susitikimą, kuriame buvo aptarti aktualūs bendradarbiavimo klausimai, intensyvesnis posėdžių organizavimo grafikas;

– siūlymus dėl galimo teisėjų atrankų proceso paspartinimo. Siūlymai, kuriems pritarė Teisėjų taryba, pateikti Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai;

– Teisėjų etikos ir drausmės komisijos raštų, siunčiamų valstybės institucijoms ir teismams, pasirašymą elektroniniu parašu;

– Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekso praktinio vadovo atnaujinimą.

Įdomu

- 015 m. keitėsi 1 teismų savivaldos institucijos (Teisėjų tarybos) ir 1 komisijos (Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos) sudėtys, 1 darbuotoju padidėjo jas aptarnaujančių sekretorių – NTA specialistų – skaičius. 2
- TA pernai buvo parengti 494 teismų savivaldos institucijų ir komisijų sprendimų projektai (2013 m. – 442, 2014 m. – 439). N
- 9 proc. teismų savivaldos institucijų, komisijų atstovų, išreiškusių savo nuomonę, NTA teikiamas paslaugas ir aptarnavimą vertino kaip kokybiškus – 4,7 balais iš 5 (2013 m. 95 proc. – 4,3 balais, 2014 m. 97 proc. – 4,5 balais). 9

„Mūsų pareiga – užtikrinti sklandžią savivaldos institucijų ir komisijų veiklą. Praeitymis metais stengėmės šią pareigą vykdyti įsiklausydami į institucijų narių poreikius ir inicijuodami jiems efektyviai dirbti padedančius projektus.“

Ina Balnytė, NTA Administravimo skyriaus vedėja

2015-ųjų statistika

- **teisėjų taryba:** 21 Teisėjų tarybos posėdžio medžiaga (2013 m. – 24, 2014 m. – 26), parengti ir pateikti tvirtinti 168 Teisėjų tarybos nutarimai (2013 m. – 188, 2014 m. – 168). T
- **teisėjų etikos ir drausmės komisija:** 8 posėdžių medžiaga (2013 m. – 9, 2014 – 6), 25 sprendimų projektai (2013 m. – 29, 2014 m. – 11), 5 konsultacijų projektai teisėjams etikos ir drausmės klausimais (2013 m. – 7, 2014 – 9). T
- **teisėjų garbės teismas:** 8 posėdžių medžiaga (2013 m. – 16, 2014 m. – 11), 5 sprendimų projektai (2013 m. – 7, 2014 m. – 6). T
- **retendentų į teisėjus atrankos komisija:** 29 posėdžių medžiaga (2013 m. – 21, 2014 m. – 23), 37 išvadų projektai (2013 m. – 46, 2014 m. – 47). P
- **uolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija:** 17 posėdžių medžiaga (2013 m. – 12, 2014 m. – 13), 166 išvadų projektai (2013 m. – 106, 2014 m. – 144). N
- **retendentų į teisėjus egzamino komisija:** 7 egzaminų medžiaga (2013 m. – 4, 2014 m. – 4), 93 nutarimų projektai (2013 m. – 58, 2014 m. – 61). P

3. Kokybės siekis NTA

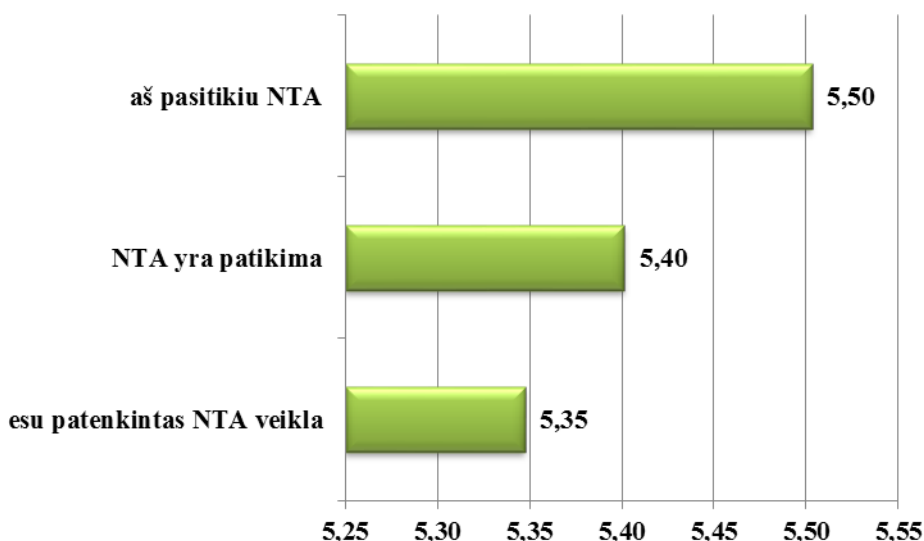
2015 m., atlikus pakartotinį NTA kokybės vadybos sistemos sertifikavimo auditą, nustatyta, kad įstaigoje įgyvendinta kokybės vadybos sistema yra veiksminga ir efektyvi.

Atliktas auditas parodė, kad stipriosios vadybos sistemos pusės yra:

- veiksmingos visuomenės informavimo apie teismų veiklą priemonės;
- nuolat vykdomos besikreipiančiųjų apklausos ir jų analizė;
- detaliai aprašyti veiklos procesai, personalo įgaliojimai, pareigos ir atsakomybė;
- priėmimas į vidaus audito grupių sudėtį įtraukti specialistų iš NTA ir teismų.

Praeitais metais vykdytas sociologinis tyrimas siekiant nustatyti, kaip asmenys, besikreipiantys į NTA, vertina aptarnavimo kokybę. Sudarant tyrimo klausimyną remtasi Europos Tarybos Veiksmingo teisingumo komisijos (CEPEJ) metodika ir pateikiamais pavyzdiniais klausimynais.

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad respondentai yra palyginti patenkinti NTA veikla, ja pasitiki ir mano, kad NTA yra patikima.

1 pav. NTA vertinimas (skalėje nuo 1 iki 7)

Įdomu

- Praeitais metais NTA institucija ir jos darbuotojai gavo 55 padėkas.
- NTA ir teismų kokybės vidaus kokybės auditoriai atliko 10 vidaus auditų.
- 2015 m. NTA buvo 20 kokybės vidaus auditorių (iš viso NTA ir teismų kokybės auditorių – 27).

4. NTA iniciatyvos ir atstovavimas teismams

2015 m. NTA, siekdama stiprinti teisėjų nepriklausomumą, rengė pasiūlymus galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pakeitimams inicijuoti, ruošė išvadas dėl pateiktų derinti įstatymų ir kitų teisės aktų projektų.

2015 m. Teisėjų tarybos ir NTA parengta daugiau kaip 155 išvados (2014 m. – 110) dėl pateiktų derinti teisės aktų projektų.

Teismų interesai atstovauti ir teisės aktų projektų svarstymo procesuose tiek Lietuvos Respublikos Seime, Vyriausybėje, Teisingumo ministerijoje, tiek kitose institucijose, svarstant taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) koncepcijos įgyvendinimo priemonės ir galimybes, su neveiksnumo instituto reforma, valstybės tarnybos reforma susijusio teisinio reglamentavimo pakeitimus.

NTA įgyvendino elektroninių paslaugų portalo papildymo projektą, taip pat dalyvavo kuriant Integruotą baudžiamojo proceso informacinę sistemą, derinant ir rengiant reikalingus teisės aktus, kuriant bankroto administratoriaus paskyrimo sistemą.

2015 m. siekta įvertinti ir tobulinti:

- dministravimą teismuose, a
- ylių skirstymą, b
- olegijų sudarymą, k
- arbo krūvių skaičiavimą teismuose, d
- eismų sprendimų nuasmeninimo tvarką, t
- osėdžių organizavimo telekomunikacijos priemonėmis galimybes. p

„Džiaugiamės, kad siekdami atstovauti teismų interesams ir inicijuoti pokyčius praeitais metais nuveikėme tiek darbų, kurie prisideda prie visos teismų sistemos tobulėjimo.“

Lina Griškevič, NTA Teisės skyriaus vedėja

5. Visuomenės informavimas

2015 m. NTA stiprino teismų komunikacijos sistemą, kėlė teisėjų ir teismų atstovų kvalifikaciją komunikacijos srityje, gerino informacijos apie teismų veiklą pateikimą elektroninėje erdvėje, įgyvendino teismų veiklos viešinimo projektus interneto portaluose, spaudoje ir radijuje, koordinavo komunikacijos krizių valdymą, nuolat skelbė aktualią informaciją Lietuvos teismų interneto puslapyje, socialinėje erdvėje („Facebook“) bei intranete, rengė ir teikė informaciją žiniasklaidos ir visuomenės atstovams, vykdė nuolatinę žiniasklaidos stebėseną. 2015 m. visi NTA leidžiamo žurnalo TEISMAI.LT straipsniai buvo publikuoti didžiuosiuose naujienų portaluose, kiekvienas jų pasiekė dešimtis tūkstančių skaitytojų.

Pernai NTA parengė 4 žurnalo TEISMAI.LT numerius, kuriuose publikuoti 32 straipsniai (2014 m. – 34, 2013 m. – 32); visi 32 straipsniai pateko į didžiausius šalies naujienų portalus (2014 m. didieji portalai persispausdino 30, 2013 m. – 21 straipsnį).

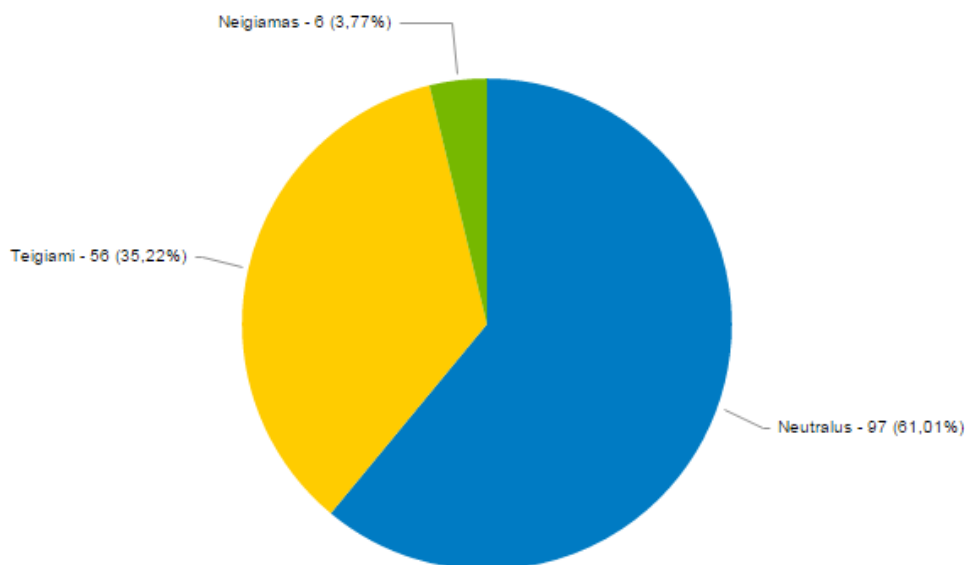
Buvo parengti ir išplatinti 172 pranešimai spaudai (2014 m. – 129, 2013 m. – 147) bei 25 straipsniai (2014 m. – 14, 2013 m. – 3).

Lietuvos teismų „Facebook“ profilyje 2015 m. paskelbta 400 žinučių (2014 m. – 168, 2013 m. – 96 žinutės).

Tinkalapis www.teismai.lt lankomumas:

- 768 374 seansai;

- 182 709 naudotojų (76,2 proc. grįžtančių, 23,8 proc. naujų).

2 pav. NTA paminėjimų tonas žiniasklaidoje

2015 m. NTA organizavo šias teisinio švietimo veiklas:

- endravimo su žiniasklaida mokymus teisėjams ir teismų atstovams (išklausė 60 žmonių);
- eismų, policijos bei prokuratūros atstovams ryšiams su visuomene skirtus komunikacijos srities kvalifikacijos kėlimo mokymus (išklausė 30 žmonių);
- teisinio švietimo renginius žiniasklaidos atstovams Alytuje ir Klaipėdoje (2014 m. – 1);
- teisėjų diskusijas (2014 m. – 4) su visuomenės nuomonės lyderiais (populiariausių šalies naujienų portalų redaktoriais, televizijos laidų vedėjais).

Pristatant teisėjo profesiją ir teismų sistemą visuomenei suorganizuota:

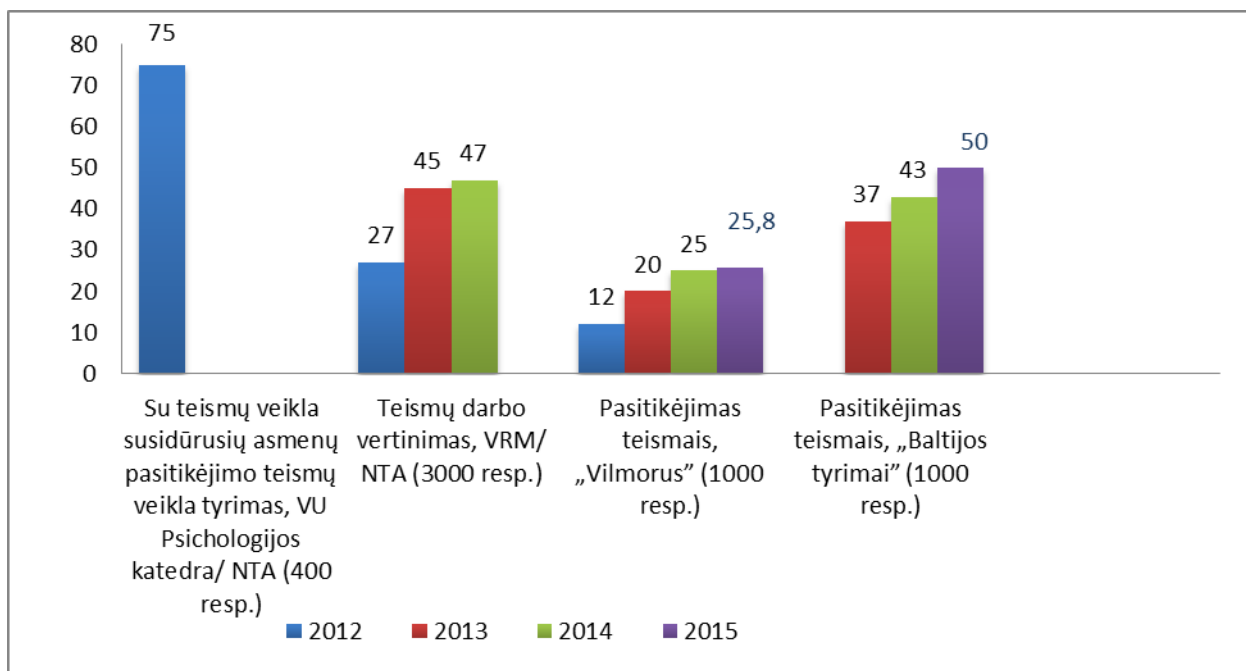
- espublikinis moksleivių piešinių konkursas „Teismas gina žmones“ (Europos teisės dienos proga), kuriame sulaukta beveik 300 piešinių (2013 m. – 200);
- eismo ir teisėjo profesijos pažinimo projektas „Diena su teisėju“;
- dukacinė programa istorinėje teismų ekspozicijoje, ją aplankė beveik 200 moksleivių (iš viso per 2015 m. ekspoziciją aplankė 850 interesantų);
- animuotų informacinių filmukų apie teismų darbą gamyba ir platinimas.

Siekiant atvirumo, skaidrumo ir bendros komunikacijos sistemos teismuose:

- ksperto iš Norvegijos ir teismų atstovų pagalba parengtas ir išleistas metodinis leidinys „Teismų komunikacijos vadovas“ (tiražas 2000 vnt.);

u „Transparency international“ įgyvendintas projektas: sukurtas portalas www.atvirasteismas.lt, kuriame visuomenė gali rasti visus statistinius teismų veiklos duomenis (teismų, teisėjų skaičių, darbo krūvį ir kt.).

3 pav. Teismų darbo vertinimas

„Spartėjant informacijos sklaidai, žinias apie teismų sistemos darbą stengiamės teikti operatyviai ir įvairiomis formomis. Nuolat rūpinamės, kad didžiuliame naujienų sraute mūsų žinias išgirstų visuomenė, o mūsų komunikacija būtų vieninga ir efektyvi.“

Živilė Navickaitė-Babkin, NTA Komunikacijos skyriaus vedėja

6. Teismų aprūpinimas

2015 m. net dviejų teismų darbuotojams iš esmės buvo pagerintos darbo sąlygos ir sukurta daug geresnė aptarnavimo aplinka į teismus besikreipiantiems asmenims.

Bene prasčiausiomis sąlygomis gyvenęs Vilniaus rajono apylinkės teismas 2015 m. lapkričio mėnesį buvo perkeltas į išnuomotas ir visiškai teismo veiklai pritaikytas patalpas.

Po dvejų metų rekonstrukcijos darbų Šiaulių apygardos teismo darbuotojai gruodžio mėnesį įsikūrė atnaujintame teismo pastate.

2015 m., kaip ir kiekvienais metais, teismai buvo aprūpinti, bylų viršeliais, popieriumi, šimtais tūkstančių vokų ir kitomis prekėmis, net 19-oje teismų atlikti pastatų ir inžinerinių sistemų remonto darbai.

Po ilgo laiko atnaujinta daugiau kaip ketvirtadalis teismų kompiuterinės technikos, atsižvelgus į teismų prašymus taip pat nupirkti dokumentų naikikliai ir fakso aparatai.

- popieriumi (50 tūkst. pakuočių), vokais (700 tūkst.), bylų viršeliais (400 tūkst. vnt.);
- dokumentų naikikliais (100 vnt.) ir fakso aparatais (53 vnt.) – jų iki 2015 m. centralizuotai nebuvo pirkti;
- mantijomis (200 vnt.) ir teisėjų ženklais (31 vnt.).

Atsižvelgus į didėjančias grėsmes 106 teismų valdomi pastatai buvo apdrausti nekilnojamojo turto draudimu ir teismų civilinės atsakomybės, susijusios su teismų valdomais pastatais, patalpomis, teritorijomis, draudimu vieniems metams. Šiomis paslaugomis planuojama naudotis ir toliau.

„Dedame visas pastangas, kad teismai būtų aprūpinti visomis reikiamomis priemonėmis vykdyti teisingumą.“

Arūnas Stravinskas, NTA Turto valdymo skyriaus vedėjas

7. Teismų informacinių technologijų plėtra

Daugiausia darbų informacinių technologijų srityje atlikta tobulinant Lietuvos teismų informacinę sistemą (LITEKO) ir plečiant vaizdo konferencijų bei garso įrašymo sistemų teismuose infrastruktūrą.

Įgyvendinant projektą **Elektroninės paslaugos teisingumo vykdymo procese** LITEKO infrastruktūra papildyta naujais technologiniais komponentais, technine ir programine įranga, leidžiančia saugoti gausėjančius elektroninius duomenis, kurti jų elektronines kopijas ir archyvuoti.

Nuo 2015 m. rudens Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo www.e.teismas.lt vartotojams sudaryta galimybė taikinomąjį tarpininkavimą (teisminę mediaciją) vykdyti elektroniniu būdu, patogiau tvarkyti savo paskyrose esančią informaciją ir dokumentus: juos rūšiuoti, suteikti jiems papildomus vartotojui aktualius požymius, perduoti paskyros tvarkymo funkcijas kitam juridiniam asmeniui, atsisakyti naudotis fiziniams ar juridiniams asmenims sukurtomis paskyromis ar tam tikrais atvejais susipažinti su kontekstine informacija.

2015 m. LITEKO papildyta naujomis funkcijomis:

- įdiegus LITEKO ir Administracinių teisės pažeidimų registro sąsają, sudaryta galimybė dirbti su elektroninėmis administracinių teisės pažeidimų bylomis;
- ruošiantis darbui su elektroninėmis ikiteisminio tyrimo bylomis, LITEKO sujungta su Integruota baudžiamojo proceso informacine sistema, organizuoti teisėjų ir teismų darbuotojų mokymai dirbti su elektronine ikiteisminio tyrimo byla.
- atnaujintos bylų numerių sudarymo funkcijos, sukurta bylų skirstymo protokolų viešinimo sistema, leidžianti protokolus viešai skelbti interneto svetainėje www.teismai.lt.

Naudojantis Norvegijos finansinio mechanizmo parama parengta LITEKO modernizavimo galimybių studija, kurioje nustatytos priemonės didinti sistemos efektyvumą, išgryninti teismų papildomo sistemos funkcionalumo poreikiai ir pateikta rekomendacija atlikti LITEKO modernizaciją bei pradėtos LITEKO modernizavimo paslaugų viešųjų pirkimų procedūros. Taip pat teismo posėdžių garso įrašymo sistema pradėta diegti 55 teismuose, jiems nupirkus tarnybines stotis ir 335 šalies teismų posėdžių salėse pradėjus diegti garso įrašymo įrangą.

Vaizdo konferencijų sistemos plėtrai ir darbui su vaizdo įrašais skirtame pavieniame projekte **Vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas teismuose** dalyvaujantys šalies teismai aprūpinti komutatoriais ir 651 kompiuteriu. Centrinė vaizdo konferencijų sistema papildyta nepertraukiamais elektros maitinimo šaltiniais ir duomenų saugyklos plėtimo įranga.

Tobulinant teismų informacinių technologijų infrastruktūrą 2015 m. nupirkta:

- 1142 kompiuteriai,
- 6 daugiafunkciai aparatai,
- 18 komutatorių,
- 1 duomenų saugykla, kurios talpa 144 TB duomenų,

- 2 nepertraukiamo elektros maitinimo šaltiniai,
- 55 tarnybinėmis stotys.

„Kasdien susidurdami su nemenkais iššūkiais dirbame tam, kad užtikrintume geras kiekvieno teisėjo, teismo darbuotojo ir teismo kliento darbo sąlygas elektroninėje erdvėje.“

Marius Neimantas, NTA Informacinių technologijų skyriaus vedėjas

8. Viešieji pirkimai

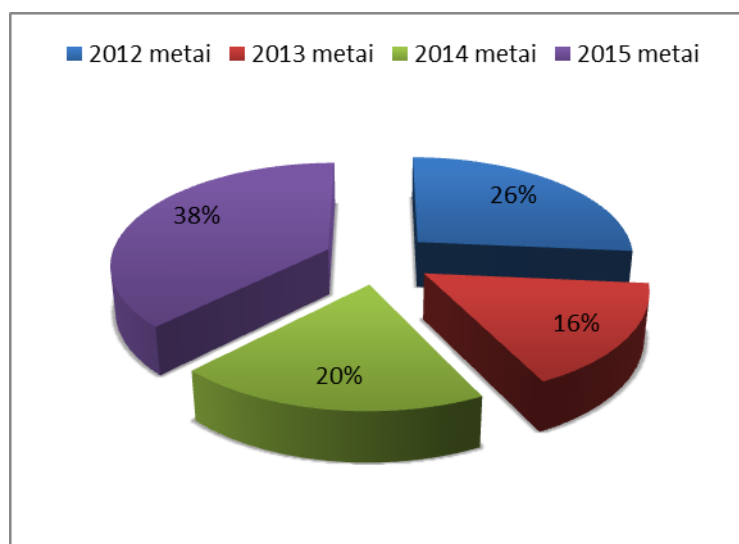
NTA 2015 metais buvo atliktas 451 viešasis pirkimas, iš jų 75 pirkimai – iš vykdomų projektų lėšų ir daugiau kaip 50 Viešųjų pirkimų komisijos pirkimų, iš kurių:

- ✓ 14 tarptautinių pirkimų;
- ✓ 30 supaprastintų pirkimų;
- ✓ 9 mažos vertės pirkimai.

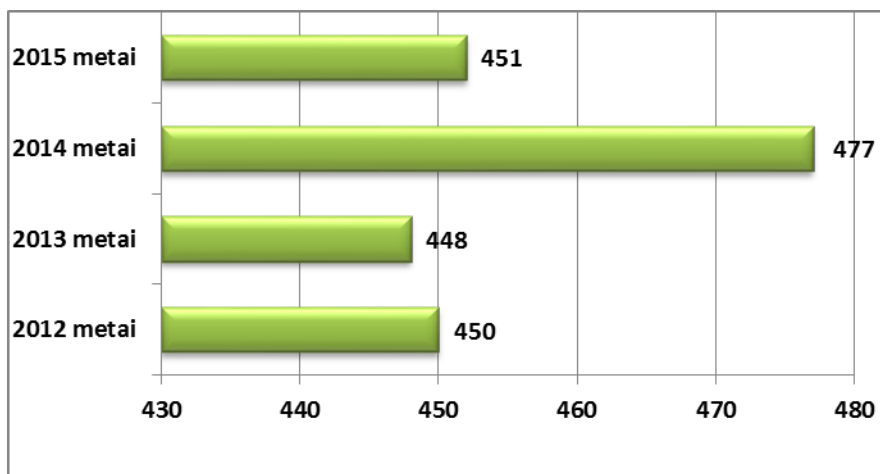
Teismų poreikiams tenkinti pirkti:

- teisėjų ir teismų darbuotojų mokymų paslaugos;
- pašto paslaugos;
- vertimo paslaugos;
- techninė ir programinė įranga, teismų remonto darbai, baldai;
- finansų valdymo sistemos priežiūros, konsultavimo ir tobulinimo paslaugos;
- kt.

30 pirkimų buvo atlikta per Centrinę perkančiąją organizaciją (CPO) ir 3 pirkimai teismams pagal jų suteiktus įgaliojimus.

4 pav. NTA Viešųjų pirkimų komisijos atliktų pirkimų verčių palyginimas (proc.)

5 pav. NTA darbuotojų (pirkimų organizatorių) atliktų pirkimų apklausų skaičiaus kaita 2012–2015 metais

„Didėjant viešųjų pirkimų skaičiui stengiamės užtikrinti, kad Lietuvos teismų sistemos aprūpinimas būtų skaidrus, greitas ir ekonomiškai efektyvus.“

Eglė Gaidelytė, NTA Viešųjų pirkimų skyriaus vedėjo pavaduotoja

9. Vidaus auditas

2015 m. iš viso atlikta 14 vidaus auditų: 11 apylinkių teismuose, 1 apygardos teisme ir 2 – NTA.

Praeitais metais Vidaus audito skyriaus atlikti auditai parodė, kad tirtose institucijose siekiant veiklos skaidrumo ir efektyvumo kasmet vis didesnis dėmesys yra skiriamas vidaus kontrolei. 75 proc. audituotų subjektų vidaus kontrolė įvertinta labai gerai arba gerai, kituose – patenkinamai. Gerėjančias veiklos vertinimo tendencijas lėmė glaudus NTA specialistų bendradarbiavimas bei ryšių palaikymas su teismų vadovais ir specialistais, bendrų tikslų supratimas, skatinęs gerinti rizikos valdymo, kontrolės ir priežiūros veiksmingumą bei veiklos efektyvumą.

Pernai NTA auditoriai pateikė 151 rekomendaciją, kaip gerinti teismų ir NTA veiklą. Daugiausia rekomendacijų buvo pateikta dėl personalo valdymo, darbo, apskaitos ir viešųjų pirkimų organizavimo, finansų kontrolės, turto ir asignavimų naudojimo efektyvumo, informacinių technologijų naudojimo patikimumo.

Siekiant užtikrinti patikimą atliktų vidaus auditų rezultatų įgyvendinimą, pernai buvo atliktas 127 rekomendacijų įgyvendinimo vertinimas: nustatyta, kad 124 auditorių pateiktos rekomendacijos buvo iki galo įgyvendintos, 1 rekomendacija neįgyvendinta dėl trūkstamų finansinių galimybių, 2 pripažintos neaktualiomis.

„Kasmet Lietuvos teismuose pastebima besiformuojanti geroji praktika, kai vidaus auditorių nustatytos klaidos ir neatitikimai institucijose yra ištaisomi dar nebaigus vidaus auditą.“

Evelina Gaubaitė, NTA Vidaus audito skyriaus vyriausioji vidaus auditorė

10. Finansai ir biudžetas

2015 m. pradžioje NTA Finansų ir biudžeto skyriaus darbuotojai ir teismų finansininkai sėkmingai įvykdė buhalterinės apskaitos sistemų duomenų konvertavimą iš litų į eurus. Teismuose ir NTA naudojamos finansinės programos BAVFS ir *Stekas-Alga* buvo pritaikytos naujiems duomenų keitimams su internetinės bankininkystės sistemomis formatams ir nuo 2016 m. sausio 1 d. atliekami mokėjimai pagal naujus reikalavimus.

2015 m. teismuose pradėjusiems dirbti finansininkams NTA suorganizavo 2 seminarus, skirtus apmokyti dirbti su minėtomis finansų tvarkymo programomis ir supažindinti su jų pakeitimais.

„Džiaugiamės praeitais metais sėkmingai įveikę valiutos pasikeitimo iššūkį ir padėję Lietuvos teismų finansininkams įsisavinti darbų naujoves.“

Tamara Jančienė, NTA Finansų ir biudžeto skyriaus vedėjo pavaduotoja

Teisėjų tarybai pritarus nuo 2016 m. NTA Finansų ir biudžeto skyriui perduota tvarkyti NTA mokymo centro buhalterinė apskaita, 2015 m. buvo vykdomi paruošiamieji darbai.

NTA strateginiams tikslams įgyvendinti 2015 m. buvo vykdomos 5 ilgalaikės, tęstinės valstybės biudžeto lėšomis finansuojamos programos ir 2 programos, skirtos tarptautinės finansinės paramos lėšomis finansuojamiems projektams įgyvendinti.

Biudžeto dalies pavadinimas	2015 m. NTA biudžetas, tūkst. eurų	2014 m. NTA biudžetas, tūkst. eurų	Teismų centralizuotas aprūpinimas, iš jų:	2015 m. Eur	2014m. Eur
Teismų savivaldos aptarnavimas ir veiklos užtikrinimas (be teisėjų valstybinių pensijų)	1304,7	1258,7	prekės, paslaugos, turtas	728,4	330,4
Teisėjų valstybinės pensijos	1591,8	1686,5	tarptautinis bendradarbiavimas, mokymai, komunikacija	115,1	104,3
Teismų centralizuotas aprūpinimas	1434,8	855,5	pastatų remontai	313,8	143,3
Teisėjų kvalifikacijos kėlimas	78,8	58,5	ekspertizės	277,5	277,5
Mokymo centro veiklos užtikrinimas	158	167,1	iš viso	1434,8	855,5
Teismų informacinės sistemos priežiūra	690,2	787,2			
Vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas teismuose	1708,9	1413,1			
Teismų pastatų statyba ir rekonstrukcija	1216,4	1448,1			
Efektyvumas, kokybė ir skaidrumas Lietuvos teismuose	5402,3	1954,4			
iš viso	13.585,9	9.629,1			

11. Norvegijos finansinė parama Lietuvos teismams

2015 m. įgyvendinant programą „Efektyvumas, kokybė ir skaidrumas Lietuvos teismuose“:

- atliktos 2 galimybių studijos: informacinės sistemos LITEKO modernizacijos ir integracijos su kitų institucijų informacinėmis sistemomis; saugumo principų įgyvendinimo Lietuvos teismuose;
- suorganizuotos 3 tarptautinės konferencijos: „Pagalba liudytojams ir nusikaltimo aukoms: teismų ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimo stiprinimas“, „Nevyriausybinių organizacijos ir teismai: kartu į pagalbą liudytojams ir nusikaltimų aukoms“, „Aiškus ir suprantamas teismo sprendimas: tikrovė ir siekiamybė“;
- 2 tarptautinėse konferencijose dalyvavo teismų ir NTA atstovai: „Teismo sprendimo motyvai bei Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika“, „Norway Grants“ projektų įgyvendinimo geroji patirtis“;
- parengti ir išleisti 4 metodiniai leidiniai: komunikacijos, psichologinės paramos liudytojams ir nukentėjusiesiems teismo procese, saugumo teismuose, asmenų aptarnavimo; taip pat papildomu tiražu išleistas lankstinukas liudytojams ir nukentėjusiesiems teisme, kuris platinamas su teismų šaukimais;
- įvykdyti teismų ir NTA atstovų mokymai (iš viso juos išklausė daugiau kaip 3002 asmenys);
- suorganizuotos 9 stažuotės Lietuvos teismų ir NTA atstovams užsienio valstybių institucijose;
- parengti ir patvirtinti teismų Asmenų aptarnavimo kokybės monitoringo tvarkos aprašai ir atlikti du slapto kliento tyrimai siekiant įvertinti teismų teikiamų paslaugų kokybę;
- virtuali teismo posėdžių salė (<http://sale.teismai.lt/>) pritaikyta patogiai naudotis išmaniaisiais įrenginiais;
- NTA patalpose praplėsta diskinė saugykla garso įrašų kopijoms saugoti, 55 Lietuvos teismai aprūpinti tarnybinėmis stotimis garso įrašams saugoti ir šiuose teismuose pradėta diegti garso įrašymo, saugojimo ir įgarsinimo įrangą;
- parengti dokumentai ir paskelbti 2016 m. veiklų viešieji pirkimai: LITEKO modernizavimo, specialiųjų atitvarų įsigijimo ir montavimo teismų posėdžių salėse, apsaugos sistemų įrangos pirkimo, projektavimo ir diegimo paslaugų;
- pradėtas kurti paramos liudytojams ir nusikaltimo aukoms tinklas.

1306 teisėjai, 1694 NTA ir teismų darbuotojai. Mokymų temos: bendravimas su žiniasklaida ir visuomene, efektyvus Europos Sąjungos teisės taikymas, modernių valdymo principų ir metodų taikymas bei strateginis planavimas, paslaugų teikimo kokybės gerinimas, asmenų aptarnavimo kokybės teismuose užtikrinimas, teisminės mediacijos taikymas, teismo sprendimų motyvavimas pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, psichologinė parama aukoms ir liudytojams bei jų apsauga teismo procese.

„Užsienio šalių patirtis ir jų finansinė parama šiais metais buvo nepamainoma pagalba tobulinant teismų personalo kvalifikaciją, saugumo, pagalbos liudytojams ir nukentėjusiesiems ir kitas teismų veiklos sritis.“

Ramunė Majauskaitė, NTA įgyvendinamos programos „Efektyvumas, kokybė ir skaidrumas Lietuvos teismuose“ projektų vadovė

12. Teisėjų mokymai

Šalies mokymai

Pagal 13 Teisėjų tarybos patvirtintų teisėjų mokymo programų organizuoti 39 seminarai teisėjams, kuriuose dalyvavo per 1600 dalyvių. 2015 m. organizuojami seminarai buvo kelių dienų trukmės (2014 m. jie buvo dažniausiai 1 dienos trukmės), daugiausia skirti regionų teismų teisėjams. Vidutiniškai vieni mokymai truko 21 akad. val. 8 seminarai vyko NTA ar kitame subjekte, 31 – NTA mokymo centre Molėtų r.

97,4 proc. po seminarų apklausose dalyvavusių asmenų NTA veiklą įvertino gerai arba labai gerai (bendras įvertinimas 4,6 balo iš 5 galimų), seminarų lektorių įvertinimo vidurkis 4,7 balo iš 5 galimų.

NTA toliau tęsė bendradarbiavimą su Lietuvos bankų asociacija (organizuoti 3 seminarai), naujai užmezgė santykius švietimo srityje su Lietuvos banku (organizuoti 3 seminarai). Organizuodama mokymus teisėjams NTA bendradarbiavo ir su valstybės institucijomis: Teisingumo ministerija, Turto vertinimo priežiūros tarnyba, Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija.

Tarptautiniai mokymai

Bendradarbiauta su Europos teismo tinklu (EJTN), Europos teisės akademija (ERA), Europos Sąjungos vidaus rinkos derinimo tarnyba (OHIM) ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis, pasisemti žinių ir kelti kvalifikacijos Lietuvos teisėjai vyko į 76 šių institucijų organizuotus tarptautinius mokymus. NTA ne tik koordinavo šiuos mokymus, bet ir rengė tarptautinių mokymų programas, skirtas ES teisėjams ir prokurorams.

EJTN, ERA, OHIM ir kt. organizacijų mokymuose 2015 m. dalyvavo net 352 Lietuvos teisėjai (2014 m. – 158, 2013 m. – 105).

Palaidydamą glaudžius ryšius su Europos Sąjungos Teisingumo Teismu, Amsterdamo universitetu, Berlyno laisvuuoju universitetu, Vokietijos teisės akademija, EJTN bei ERA 2015 m. NTA organizavo 7 tarptautinius mokymus Lietuvoje (3 iš jų įgyvendindama ES finansuojamus projektus). Šiuose mokymuose dalyvavo 320 dalyvių, iš kurių – net 200 Lietuvos teisėjų.

Pastarųjų metų duomenys rodo, jog Lietuvos teisėjai itin aktyviai dalyvauja tarptautiniuose mokymuose, tiek užsienyje, tiek ir Lietuvoje. Tą lėmė užsienio partnerių (EJTN, ERA) finansuojamų ir siūlomų mokymų gausa, aktyvus NTA atstovų įsitraukimas į darbo grupių veiklas bei NTA dalyvavimas ES ir Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis finansuojamuose projektuose.

„Praeitais metais dėjome visas pastangas, kad sudarytume galimybes visiems Lietuvos teisėjams kelti savo kvalifikaciją, tobulėti: 2015 m. net 94 proc. visų šalies teisėjų kėlė kvalifikaciją pagal Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas NTA organizuotuose ir papildomai NTA organizuotuose mokymuose.“

Aušra Bernotienė, NTA Mokymų ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėja

13. Tarptautinis bendradarbiavimas

Kaip ir 2014 m., praeitais metais NTA aktyviai dalyvavo Europos teismų tarybų tinklo (angl. ENCJ) veikloje:

- organizavo darbo grupių, kuriose dalyvavo Teisėjų tarybos nariai, susitikimus (Bukarešte, Briuselyje, Madride, Romoje, Lisabonoje, Hagoje, Paryžiuje);
- rengė susitikimų medžiagą ir darbo grupių veiklos rezultatų ataskaitas.

Stiprinant tarptautinį bendradarbiavimą, 2015 m. suorganizuotas Turkijos ir Lietuvos teismų sistemos atstovų susitikimas Ankaroje, Stambule. Čia aptartos teisėjų drausminės atsakomybės taikymo ir bendradarbiavimo perspektyvos teisėjų mokymo bei mainų galimybės.

Ketvirtus metus iš eilės vykdydama vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programos projektą, NTA Molėtuose organizavo teisininkų forumą, į kurį diskutuoti antikorupcijos ir kitomis aktualiomis temomis buvo pakviesti ne tik Lietuvos ir Moldovos, bet ir Ukrainos teisinės sistemos atstovai.

Lietuvos teismų sistemos reforma, patirtis ir geroji praktika įgyvendinant projektus, organizuojant teisėjų mokymus, diegiant informacines technologijas teismų sistemoje buvo pristatyta ir Vilniuje vykusiame antrajame Baltijos forume. 2015 m. taip pat priimtose 4 užsienio delegacijos iš Latvijos teismų administracijos, Ukrainos Teisėjų tarybos, Europos veiksmingo teisingumo komisijos (CEPEJ), Lenkijos teisėjų ir prokurorų mokyklos. Taip pat organizuotas Europos teisminio mokymo tinklo (EJTN) darbo grupės susitikimas, kurio metu NTA bei Generalinės prokuratūros atstovai susitiko su EJTN generaliniu sekretoriumi Wojciechu Postulski ir aptarė tolesnes bendradarbiavimo galimybes teisėjų bei prokurorų mokymo srityje.

2015 m. inicijuotas susitikimas su Turkijos teisingumo akademija siekiant 2016 m. sudaryti susitarimą dėl teisėjų mokymo.

2016 m. veiklos prioritetai

NTA veiklos prioritetai nustatyti strateginiame veiklos plane. 2016 m. NTA dės visas pastangas siekdama sėkmingai įgyvendinti šiuos prioritetus:

- 1) sudaryti sąlygas laiku įgyvendinti teismų reformą;
- 2) didinti teismo proceso skaidrumą ir operatyvumą diegiant technologijas ir užtikrinant nepertraukiamą Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO veikimą;
- 3) įgyvendinti teismų sprendimų aiškinimo visuomenei gerinimo priemones;
- 4) stiprinti fizinį ir psichologinį saugumą teismuose.